Miljö- och samhällsbyggnadsdepartementet

103 33 STOCKHOLM

YTTRANDE
25 april 2005
Dnr.: 6-1-05

Handla för bättre klimat - från införande till utförande (SOU 2005:10)

(M2005/1155/E)

Slutbetänkande av FlexMex2-utredningen

Konjunkturinstitutet (KI) vill kommentera utredningens syn på att inkludera transportsektorn i EU: s utsläppshandelssystem, införa flera gaser i handelssystemet, införa andra tilldelningsmetoder för utsläppsrätter och att använda riktmärken som fördelningsmetod, men har inget att anföra beträffande delegationens bedömning i avsnittet om uppföljning av arbetsformer och regelverk.

KI delar utredningens grundsyn, att Sverige bör verka för att transportsektorn tas med i EU: s system för handel med utsläppsrätter, men till skillnad från utredningen ser KI inga hinder att ensidigt införa Sveriges transportsektor i systemet så kallad opt-in. Det finns inga nackdelar för vare sig samhällsekonomin eller transportsektorn eftersom ett ensidigt opt-in av transportsektorn troligen inte påverkar priset på utsläppsrätter. Enligt simuleringar med KI: s EMEC-modell ges transportsektorn två val, antingen kan de vara med i utsläppshandelssystemet och därmed betala det pris som blir på utsläppsrätterna inom systemet eller vara med bland de icke-handlande sektorerna och betala den högre koldioxidskatt som krävs för att uppnå utsläppsmålet för Sverige. Enligt våra beräkningar blir den koldioxidskattehöjning som krävs för att Sverige ska uppnå sitt nationella mål på -4 procent högre än utsläppsrättspriset. Med andra ord tyder beräkningarna på att kostnaden för transportsektorn och samhällsekonomin blir lägre vid ensidigt opt-in jämfört med att vänta tills dess att alla EU-länder beslutar om att inkludera transportsektorn i handelssystemet.

KI instämmer i utredningens bedömning att Sverige inte bör ansöka om att ensidigt få ta med ytterligare gaser i handelssystemet på grund av den mätosäkerhet som finns för de övriga växthusgaserna. KI har inget att invända mot att Aluminiumsektorn inkluderas i handelssystemet, men motiven som utredningen framhåller kan ifrågasättas. Målet för handelssystemet är att på ett kostnadseffektivt sätt minska utsläppen av koldioxid inom EU, vilket i förlängningen innebär att alla sektorer bör ingå i systemet för att uppnå en så kostnadseffektiv reduktion av koldioxid som möjligt. Men i fallet med att inkludera Aluminiumsektorn anför utredningen att motivet är att införa konkurrensneutralitet mellan Aluminiumsektorn och stålproduktionen eftersom aluminiumprodukter inom vissa användningsområden är substitut för bl.a. stålprodukter. Detta ger handelssystemet ytterligare ett mål och ändrar även den avgränsningen av handelssystemet som är att inkluderar de mest

Konjunkturinstitutet, Box 3116, Kungsgatan 12-14, SE-103 62 Stockholm
tel +46 8 453 59 00, fax +46 8 453 59 80, ki@konj.se, www.konj.se

koldioxidutsläppsintensiva sektorerna. Om handelssystemet inför ytterliggare ett mål, konkurrensneutralitet, måste man titta noggrannare på andra fall där olika produkter kan substitueras mot varandra och även inkludera dessa sektorer. Istället för att införa fler mål med handelssystemet anser KI att konkurrensneutralitet kan uppnås med hjälp av andra styrmedel, t.ex. ändringar i energiskattesystemet. Utredningen föreslår även att perfluorkarboner från Aluminiumsektorn bör ingå i handelssystemet. KI anser att dessa utsläpp bör regleras med hjälp av andra styrmedel eftersom handelssystemet bör vara enhetligt och därmed kan ifrågasättas varför endast en växthusgas (förutom CO_2) från en specifik sektor skall inkluderas. En annan faktor som talar för att inte inkludera perfluorkarboner i systemet är att den viktigaste perfluorcarbonen CF_4 har en uppehållstid i atmosfären på 50 000 år vilket inte avspeglas i GWP-faktorerena, som anger verkan i ett hundraårsperspektiv, och därmed kan utsläpp av CF_4 inte värderas på samma sätt som utsläpp av koldioxid.

KI instämmer med utredningens förslag att regeringen bör verka för att handelsdirektivet ändras så att det blir obligatoriskt inom EU att 10 procent av utsläppsrätterna under den första åtagandeperioden 2008-2012 ska avyttras av staten på marknaden. KI anser dock att Sverige bör verkar för att den andel som avyttras av staten på marknaden successivt ökar till 100 procent eftersom detta minskar problemen kring fördelningsprinciper och de förmögenhetstransfereringar som gratis utsläppsrätter innebär. Detta skulle även möjliggöra för staten att sänka snedvridande skatter med hjälp av de inkomster som avyttringen till marknaden ger.

Slutligen vill KI stödja utredningens förslag att regeringen verkar för att EU inför en obligatorisk metod för fördelning av utsläppsrätter baserad på internationella riktmärken. Denna metod ger klarare incitament att minska utsläppen inför kommande perioder jämfört med att basera fördelningen på historiska utsläpp, men KI instämmer även med de svårigheter utredningen beskriver med riktmärkesmetoden och vill återigen påpeka att om utsläppsrätterna avyttras på marknaden kommer dessa fördelningsproblem att försvinna. Vi hänvisar till KI: s förslag ovan att regeringen bör verka för att alla utsläppsrätter inom handelssystemet avyttras av staten på marknaden.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Ingemar Hansson. Föredragande har varit Charlotte Nilsson

Ingemar Hansson

Charlotte Nilsson